

ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВ

Постійний розвиток ринкової економіки, вихід вітчизняних промислових підприємств на європейські ринки і у зв'язку з цим пошуки та впровадження нових, діючих стратегій управління виробництвом вимагають удосконалення виробничого процесу, підвищення ефективності управління підприємствами. Враховуючи те, що виробничі підприємства є достатньо матеріаломісткими, важливе моментом є забезпечення оптимізації використання фінансових, матеріальних і трудових ресурсів підприємства. Внутрішній контроль надає необхідну інформацію керівництву, відповідальним менеджерам та іншим зацікавленим внутрішнім користувачам для здійснення оперативного оптимізаційного впливу на процеси, що здійснюються на підприємстві. Тому інформаційне забезпечення внутрішнього контролю витрат підприємств є питанням важливим та актуальним.

Під поняттям обліково-інформаційного забезпечення контролю підприємства слід, насамперед, розуміти дані, які підприємство зберігає, отримує, обробляє, аналізує з метою надання результативної інформації для здійснення контролю.

До основних джерел обліково-інформаційного забезпечення витрат виробничих підприємств можна віднести:

- законодавчі, нормативні та правові акти, що регламентують питання витрат підприємства;
- внутрішня нормативно-правова документація з питань планування, обліку і калькулювання собівартості продукції, оцінки та розподілу витрат;
- первинні документи, що підтверджують існування відповідних витрат;
- облікові регістри по рахунках 20-26, 65, 66, 90, 91, 93, 94, 97, 98, 79;
- фінансова (ф.№1, ф.№2) та статистична звітність підприємства
- нефінансова звітність.

Дана інформація обробляється за допомогою певних методичних прийомів і процедур. Прийоми внутрішнього контролю поділяються на документальні та фактичні. Фактичні прийоми внутрішнього контролю застосовуються тільки тоді, коли об'єктом дослідження виступають активи підприємства або перевірки підлягає дотримання посадовими особами своїх повноважень. До них можна віднести інвентаризацію, службове розслідування, обстеження, експертну оцінку тощо [0].

Об'єктами внутрішнього контролю витрат є доцільність їх здійснення, безпосередньо документування та облік самих витрат [0]. Розглянемо більш детально методику внутрішнього контролю за витратами.

На першому етапі внутрішнього контролю витрат: вивчаються та аналізується законодавча та нормативно-правова база, яка регламентує порядок ведення їх обліку; здійснюється перевірка установчих документів, наказів, фінансової звітності, матеріали попередніх перевірок та інша документація підприємства, що відображає порядок нарахування і списання витрат діяльності; складається робочий план та програму внутрішньої перевірки витрат діяльності, а саме: визначається методика їх внутрішнього контролю, прописується дії контролера, послідовність перевірки, терміни виконання тощо.

Другий, основний, етап перевірки пов'язаний із: проведенням аналізу первинних та зведених бухгалтерських документів щодо нарахування і списання витрат діяльності; здійсненням суцільної перевірки рахунків, що були зазначені вище; перевіркою достовірності показників фінансової звітності щодо витрат діяльності підприємств. Перевіряючи витрати діяльності, необхідно проаналізувати їх структуру, звернути увагу на статті, які займають найбільшу частку в загальній сумі витрат діяльності [3].

Заключний етап включає в себе узагальнення результатів проведеного внутрішнього контролю та їх надання керівництву підприємства для прийняття відповідних управлінських рішень. Встановивши відхилення або порушення, контролери оформлюють результати внутрішнього контролю витрат діяльності у Звіті про результати здійснення внутрішнього контролю щодо перевірки витрат діяльності, обов'язковою складовою якого є пропозиції стосовно усунення встановлених недоліків. Інформація, наведена у Звіті, повинна відповідати критеріям законності, достовірності, неупередженості, своєчасності та відповідності, аби її можна було використовувати з метою подальшого узагальнення і прийняття оптимальних управлінських рішень [0].

Так, як основним об'єктом внутрішнього контролю є облікова інформація, тому ефективність системи управління витратами залежатиме і впливатиме на якість обліково-інформаційного забезпечення для прийняття управлінських рішень та покращення фінансових результатів діяльності підприємства. Якісність, своєчасність та достовірність необхідної інформації надасть можливість системі внутрішнього контролю витрат на виробничих підприємствах попереджувати неефективне використання ресурсів, зловживань і порушень.

1. Прокопович Л.Б., Шинкаренко А.В Організація внутрішнього контролю адміністративних витрат підприємства/ Л.Б. Прокопович, А.В Шинкаренко // Молодий вчений.-2017.- № 10(50).- С. 1021-1025. 2. Юрченко О. А. Методика внутрішнього контролю витрат іншої операційної діяльності / О. А. Юрченко. // Економічний часопис-XXI. – 2013. – №2. – С. 52–55. 3. Ясінська А. І. Обліково-інформаційне забезпечення формування системи витрат підприємства / А. І. Ясінська. // Львівська політехніка. – 2012. – №3. – С. 293–299.